

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**LEGVM PON||TIFICIARVM GRE-||gorij noni, seu
Decretalium pentateu-||chus**

Mesnart, Martin

Parisiis, 1555

vii. De hæreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63486)

De Hæreticis.

fidia consilia constantibus bellis impenderint, excommunicati sunt.

17. *Ad liberandã* Sed & talibus, ni totum id quod ex huiusmodi commercio percepserint, & tantundem ex suo in terræ sanctæ subsidium trãsmiserint, gremiũ ecclesiæ ne aperitor. Si soluendo non erunt: exemplari pœna castigantur.

11. *Significauit.* Qui autem ad redimendos captiuos Alexandriam ire uolent, ita demum si prius episcopo suo iurarint, nil se Sarraçenis omnino subsidii præter redemptionis precium delaturos, hoc eis licet. Qui autem publicatis induciis prohibitas merces eis deferent, ut & qui non quidem per seipsum sed per nuncios deferent, excommunicationem ne euitant. In iis, qui se amplius ad Sarraçenos, nisi pace inter eos & nos inita, cum mercibus non ituros iurassint, factis autem induciis iuerint, idem esto.

10. *Quã sit.* Quod si qui ad euangelisandum paganis exibunt: eis iis cibis qui adponentur, cum modestia & gratiarum actione, seruata temporũ qualitate, uti licet. Quisquis autem religiosus clericusue idoneus eo exire uolet, id ei requisita & habita prælati sui licentia autoritate apo. fas esto.

De hæreticis. Tit. 7.

1. *Dubius in prin.* **N**unc de infidelibus hæreticis tractator. Dubius in fide infidelis esto.

2. *Qui alios.* Sed & qui errantem, cum potest, ab errore non reuocat errare conuincitor.

In fidelium autem hæreticorum pœnæ hæ sunt ^{13. Exco-}
 to. Omnis heresis aduersus catholicam fidem ^{municam-}
 se extollens extra communionem esto, vniuer- ^{mus. s. in}
 siquæ hæretici, quibuscunque nominibus cen- ^{prin. &}
 seantur, condemnati sunt. ^{15. in prin}

Credentes, receptatores, defensores, fautores ^{De hæ.}
 hæreticorum excommunicationi subiacent. ^{credentes.}

Vbi quis talium excommunicatione notatus fuerit, si intra annum satisfacere contempserit, ex tunc iure ipso infamis esto. Ad publica officia, consilia, suffragia, testimoniūve ne admittitor, intestabilis esto. heres ne esto. Nullus ei super quacunque re, sed ipse aliis respondeto. Iudex si erit: eius sententia ne valet. causæ ad eius audientiam ne perferuntur. Si aduocatus: eius patrocinium ne recipitor. Si tabellio: instrumenta ab eo confecta nulla sunt. In cæteris id genus idem esto. Si clericus erit: ab omni officio beneficio deponitor. Qui autem taleis, postquam ab ecclesia indicati erunt, vitare contempserint, donec satisfaxint excommunicatione percellunt. Sed nec talibus ecclesiastica sacramenta ministrare clerici præsumunt, neque eos christiana sepultura dignantur, eleemosynas, & oblationes eorum ne percipiunt. Alioquin officio priuatur. Ad quod sine speciali sedis ap. indulto nunquam restituuntur. hæc & regulares obseruant. Sin transgredientur: ultra pœnas antedictas eorum quoque priuilegia in ea diocesi in qua talia præsumpserint ne seruantur.

Hæretici enim, defensores, receptatoresve ^{8. Sicut}

Z iii ^{ait}

De hæreticis.

eorum cum anathemati subiaceant, eos in domo, terræ suæ ne quis teneto, foueto, neque cum eis negociator. Qui faxit, & ita decesserit, oblatio pro eo ne fiat, nec inter christianos sepelitor.

9. *Ad abolendam*

Nedum autem vinculo perpetui anathematis hæretici innodati sunt, sed & hæreseos conuictus si clericus vel regularis erit (ni se actutum conriget, & errorem legitimè abiurabit) omni officio & beneficio exauthorator, curiæ seculari traditor. Laicus autem immediatè per eandem punitor. Suspectis, ni se canonicè purgabunt, eadem pœna esto. Relapsis audientia denegator. Potestates seculares de iuuanda contra hæreticos ecclesia iuranto. Iurare si nolent: honore habito spoliator, ad alios ne adsumuntor, excommunicator, eorum terræ interdictio subponuntor. Ciuitas si hæc scita negleget, aliarum cõmercio, & episcopali dignitate priuator. Exempti quoad hæresim ordinariis subiactõ.

13. *De maiorem*

Seculares ergo magistratus, seu perpetui, seu temporarii, cum adsumuntur, hæreticorum exterminationem iurare monentor, compelluntor. Quod si quis dominus tēporalis ab ecclesia requisitus terram suam hæreticis expurgare negleget: excommunicator. Intra annum ni satisfaxit: summo Pont. nunciator. Is eius vafallos à fide olli debita absoluito. terram eius catholicis occupandam exponito. At si dominum quendam principalem habet: huius (si non & in culpa fiet) ius saluum esto.

36. *Ab solutos.*

Quicumque enim manifestè lapsus in hæresim

aliquo pacto quantuncunq; vallato adstricti
erant, sese à debito fidelitatis, dominii, & totius
obsequii absolutos noscunt.

Quid quod & cruce signatis ad hæreticorū ^{13. θεμα.}
exterminationem eadem priuilegia quæ cruce ^{Catholici.}
signatis ad terræ sanctæ subsidiū conceduntur.

Itaque hæreseos damnati (vt semel atque ite- ^{13. & 15.}
rum dicam) secularibus potestatibus puniendi ^{θεμα.}
relinquuntur. In clericis tamē exauthoratio præ- ^{Dānati.}
cedito. laicorum bona confiscantur. Clericorū
autem ecclesiis, à quibus stipendia receperunt, ad-
dicuntur.

Denique hæreticorum bona, etsi catholicos ^{10. Ver-}
habebunt liberos, in quibuscunq; terris sient, ^{gentis.}
confiscantur.

Immo episcopus hereticum, paganūmq; ta- ^{5. Si quis}
meti consanguineum hæredem instituens ex- ^{episcopus.}
communicatus nunciator, nomen eius inter dei
sacerdotes ne recitator.

Quod de episcopis & presbyteris dictum est ^{6. In eos.}
hoc & ad cæteros clericos porrigitur.

Sed & aduocati, scrinariūve hæreticis, eorū- ^{11. Si ad-}
ve fautoribus ne consulunt, fauent, nec qui- ^{uersus.}
dem sub eorum examine litigantibus patroci-
nantur, publicave instrumenta faciunt. Qui
secus faxint, ab officio suspēsi infamia notantur.

Porrò hæreticorum erroribus credentes simi- ^{15. θεμα}
liter vt hæretici iudicantur. ^{fi. in fi.}

Qui suspecti erunt, ni (vt prædictum est) sese ^{13. θεμα.}
purgabunt, anathemate feriuntur, ab omnibus ^{Qui autē}
euitantur. Si per annum in excommunicatione
steterint: vt hæretici damnantur.

De Hæreticis.

1. *In fi.* Qui autem tantum fidem ignorabunt, olli ne creditor.
15. *θεμα* Quod si quis in hæresi deprehensus redire
fi. in prin. volt: ad agendam pœnitentiam in perpetuum carcerem mittitor.
3. *Firmis-
sime.* Alioquin hæreticus perseverans in æternum damnas existumator. Olli nec baptismus, nec eleemosyna, nec martyriû ad salutem conferto.
4. *Frater
nitatis.* Authore autem damnato eius scribta ne recipiuntor.
12. *Cû ex
iuncto.* Cæterum laici conuenticula in furuo ne celebrant, officium prædicationis ne vsurpant, sacerdotum simplicitatem ne eludunt, neve eorum, qui sibi in talibus non adhærent, confortium adspernantor.
14. *Sicut
in vno.* Itaque laicis, cuiuscunque ordinis censeantur, officium prædicationis interdicator.
13. *θεμα.
quia vero* Immo quicumque præter autoritatem apostolicæ sedis vel episcopi prædicationis officium publice vel priuatim vsurpare præsumpsint, excommunicantor. Ni actutum resipiscant: alia competenti pœna plectuntor.
7. *Cum
Christus.* Christum autem verum hominem non esse ne quis omnino dicere audeat, sub anathemate interdicator.
13. *θεμα
fi.* Episcopi hæc singula exequunda curant. Quod si quis eorum in persequunda hæresi negligens erit: deponitor. Alter idoneus eius loco sufficitor.
13. *θεμα.
pen.* Idcirco Archiepiscopus, episcopusve per se, vel alios idoneos parochiam suam de hæresi inspectâ saltem semel in anno circummito. Ibi treis

plurésive probos viros, aut, si necessum erit, viciniam totam de indicandis hæreticis, hæreseósvē suspectis iurare compellito. Indicatos ad se euocato. hi, nisi se purgabunt, aut si exhibita purgatione relapsi erunt, canonicè puniuntor. Si qui verò iurare respuerint: ex hoc hæretici censentor.

De Schismaticis, & ordinatis ab eis. Tit. 8.

ORDINATIONES, beneficiorum conlationes, rerum ecclesiasticarum alienationes à Schismaticis factæ inritæ inualidæ habentor. Alienata ad ecclesias sine onere reuertuntor. Qui contrauenire præsumet, excommunicacioni subiacet. Sed & qui Schisma tenere sponte iurassint ab ordinibus & dignitatibus suspenduntor.

1. Quod à prædecesfore.

A Schismatico itaque ordinatus, ni per habentem potestatem secum dispensatum probabit, actutum ab officio repellitor.

2. Fratemitatis.

De Apostatis, & Reiterantibus Baptisma. Tit. 9.

De Apostatis.

QUI per baptismum Christiani facti sunt Christianam Religionem obseruare, prioris sectæ ritus dimittere compelluntor.

4. Quidã

Sic & Apostatæ, qui habitum abiecerunt, ad

5. Anobis.